

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ایده های شاخص در معماری

ویرایش چهارم

نویسندگان:

راجر کلاک، مایکل پاز

مترجمین:

محمود رضا ثقفی

(استادیار دانشگاه هنر اصفهان)

هومن خواجه پور

(پژوهشگر دکترای دانشگاه آزاد اسلامی واحد نجف آباد)

سرشناسه	کلارک، راجر ایچ. Clark, Roger H.
عنوان و نام پدیدآور	ایده‌های شاخص در معماری / نویسندگان راجر کلارک، مایکل باز؛ مترجمین محمود رضا نقفی، هومن خواجه‌پور.
مشخصات نشر	اصفهان: جهاد دانشگاهی، واحد اصفهان، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	۳۵۰ص: مصور، جدول، نمودار؛ ۲۹×۲۲سم.
شابک	978-600-318-074-1
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	عنوان اصلی: Precedents in architecture: analytic diagrams, formative ideas, and partis, 4th ed, c2012.
یادداشت	اولین ویراست کتاب حاضر تحت عنوان "تجزیه و تحلیل و نقد شاهکارهای معماری" در سال ۱۳۷۷ توسط انتشارات هنر و معماری به چاپ رسیده است.
یادداشت	واژه نامه.
یادداشت	کتابنامه.
عنوان دیگر	تجزیه و تحلیل و نقد شاهکارهای معماری.
موضوع	معماری -- طراحی
شناسه افزوده	باز، مایکل، ۱۹۴۰ - م.
شناسه افزوده	Pause, Michael
شناسه افزوده	نقفی، محمودرضا، ۱۳۴۴ - مترجم
شناسه افزوده	خواجه‌پور، هومن، ۱۳۶۵ - مترجم
شناسه افزوده	جهاد دانشگاهی. واحد اصفهان
رده بندی کنگره	الف ۱۳۹۴ ت۳ / ک۸ / NATY۵۰۱
رده بندی دیویی	۷۲۰
شماره کتابشناسی ملی	۴۱۰۱۷۶۳

ایده‌های شاخص در معماری	
تألیف	کلارک، راجر ایچ. - مایکل باز
ترجمه	دکتر محمود رضا نقفی - مهندس هومن خواجه‌پور
ناشر	انتشارات جهاد دانشگاهی واحد اصفهان
نوبت چاپ	اول
تاریخ نشر	۱۳۹۵
تیراژ	۳۰۰
تعداد صفحات	۳۵۴
لینت / تراف / چاپ / صحافی	نگار
مدیر تولید	فرهاد رفیعیان
قیمت	۲۵۰۰۰ تومان
ایک	۹۷۸-۶۰۰-۳۱۸-۰۷۴-۱

مراکز پخش:

- اصفهان: (۱) انتشارات جهاد دانشگاهی واحد اصفهان ۰۳۱-۳۶۶۸۰۰۶۲
 (۲) علم گستر سپاهان: ۰۳۱-۳۲۲۱۹۹۷۹
 تهران: (۱) انتشارات جهاد دانشگاهی (دفتر مرکزی) تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۸۷۶۲۶
 (۲) کتابیران: ۰۲۱-۶۶۵۶۶۵۰۹
 (۳) دانشیران: ۰۲۱-۶۶۴۰۰۲۲۰

پایگاه اینترنتی www.jahadbookshop.ir

این اثر مشمول قانون حمایت مولفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هر کس تمام و یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مولف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

وَالْعَالَمِ وَمَا يَشْكُرُونَ

این سخن مایل تلاقی و توفیق فرستاد و متین های کونان نیستی برآید رشد یابند و ای ابعاد مختلف است.

نومحور را با خواسته او نمیدانید و او را میگردیدای تازه و نیک و دوست.

در این برودت ثبت تحولات جوامع و تمدن با دگرگونی علمی و فزنیکی،

امدادت و فرزند مکتوب تمناش بر سرای دارو .

ماکجی برجستہ بہ چندین دہائیوں خود و عرصہ چاہے آئندہ علمی، ادبی و فنی کی ہولناکی اساتذہ محترم نہیں بہ قوری

ارتباط و تعامل فعال با نویسندگان، مترجمان و منتقدان، توانست و به دست آورد از فرهنگ مکتوب ایرانی اسلامی

کام بھی خوشی بردارد۔

ایک باغداد بہ نجرہ ویرین و توان طعی استاید۔ اقتضات جہاد و انکساجی واحد و صنفان ایلاد و مکتل بانہی مکتل مکتل مکتل

زیر چاپ اقتدار آئینہ علمی تحقیقی و کتب آموزشی و کتب آموزشی و شریعتی مختلف ہے۔

ہندوستان میں دھرم کی حالت

فهرست

نوشتاری از مترجم / و

پیشگفتار / ز

مقدمه / ن

تجزیه و تحلیل / ۱

آلور آلتو / ۱۱

تادانو آندو / ۱۹

اریک گانار اسپلاند / ۲۳

استفان بیل / ۳۲

پتر کیو. بوهلن / ۳۶

ماریو ثنا / ۴۴

فیلیپ برونلنکی / ۵۲

دیوید چیپر فیلد / ۶۰

ورنه فین / ۶۴

رمالدو گورگلا / ۶۸

نیکولاس هاکسمور / ۷۶

هرزنگ و د مورن / ۸۴

استیون هال / ۸۸

نویو ایتو / ۹۲

لویی کان / ۹۶

تام کاندینگ / ۱۰۴

لوکوروبوزیه / ۱۰۸

کلود نیکلا لدو / ۱۱۶

سیگورد لورینز / ۱۲۴

ادوین لوتینز / ۱۲۸

براین مک کی-لیونز / ۱۳۶

بچارنی / ۱۴۰

رافا / ۱۴۸

چارلز مور / ۱۵۰

گلن مرکات / ۱۶۰

جین نوول / ۱۶۴

آندره پالادیو / ۱۶۸

توماس فایفر / ۱۷۶

هنری هابسون ریچاردسون / ۱۸۰

آلوانو سیزا / ۱۸۴

جیمز استرلینگ / ۱۹۲

لویس سالیوان / ۲۰۰

یوشیو تانیگوچی / ۲۰۸

گیوسی تراگنی / ۲۱۲

لودویگ میس ون رو / ۲۲۰

رابرت ونتوری / ۲۲۸

فرنک لوید رایت / ۲۳۶

پیتر زامتور / ۲۴۴

ایده های شکل دهنده / ۲۴۹

رابطه پلان با مقطع / ۲۶۶

رابطه واحد با کل / ۲۷۳

عناصر تکراری و منفرد / ۲۸۰

عناصر افزایش یافته و کاهش یافته / ۲۸۶

تقارن و تعادل / ۲۸۸

هندسه / ۲۹۴

الگوهای شکل‌بندی / ۳۰۸

تسلسل های افزایشی / ۳۱۸

تبدیل / ۳۲۲

فهرست نام معماران و بناها / ۳۲۶

نوشتاری از مترجم

سپاس خدای را که توانایی انتشار این اثر را عطا نمود. امید آن که برگردان این مجلد مورد استفاده دانش پژوهان قرار گیرد و کاستی های آنرا بر من ببخشایند.

قبل از هر توضیحی می باید از استاد گرامی آقای دکتر اعتصام، که این ثمره بدون پشتیبانی و تشویق ایشان امکانپذیر نبود تشکر نمایم؛ ایشان با وجود مشغله فراوان نسبت به راهنمایی و تصحیح مطالب در جلسات مکرر توجه خاصی مبذول داشتند. همچنین از رهنمودی و محرم دکتر منوچهر مزینی در اصلاح تلفظ اسامی سپاسگزارم.

این کتاب از چندی پیش و در چند مرحله ترجمه شده تا به وضعیت کنونی آن در ۷۵۰ ترجمه ویرایش اول کتاب را به دانشگاه هنر تهران اهدا نمودم اما انتشار ترجمه دیگری با تاخیر ۷۰۰ در زمان، موجب انصراف ناشر شد. سپس در سال ۷۹ نشر خاکد ویرایش سوم را به چاپ رساند و در آخر ویرایش چهارم کتاب با کمک آقای مهندس هومن خواجه پور آماده انتشار شد. ایشان در فرصتی که تا و با کوشش بسیار ترجمه متون افزوده و صفحه آرایی را به انجام رسانید. همچنین از همکاری و راهنمایی آقای فرهاد رفیعیان در انتشارات جهاد دانشگاهی سپاسگزارم.

اما نکاتی چند در مورد ترجمه این کتاب:

جملات در حد امکان ساده و خلاصه پرداخته شده تا ضمن رفع مشکل محدودیت فضا برای متن فارسی، خصوصیات تحلیلی و نظری متن اصلی حفظ شود هرچند که جملات هر بند همانند متن انگلیسی چندان پیوسته و مرتبط نیستند.

تا آنجا که امکانپذیر بوده واژه های فارسی را جایگزین معادل آنها نموده ام ولی در مواردی ناگزیر به کاربرد واژه بیگانه شده ام چرا که نزدیکی به مفهوم مورد نظر را بر جایگزینی کلمه ای نامانوس و ناآشنا ترجیح داده ام، به عنوان نمونه ایده و فرم نزد معماران و دانشجویان متداول شده در حالیکه معادل فارسی آنها نظریه و شکل می باشد، همچنین بعضی از واژه های عربی و یا تنوین دار (مانند معمولاً و نسبتاً) بخاطر روان شدن متن مورد استفاده قرار گرفته اند.

نام اصلی کتاب "Precedent in Architecture" می باشد که با توجه به مطالب آن «ایده های شاخص در معماری» انتخاب شد.

در پایان ذکر این نکته را ضروری می دانم که این کتاب بر اساس تحلیل شکلی آثار معماری بنا شده بنابراین تعمیم نظریات به نیازهای طراحی در پاسخگویی به مسایل رو در روی ما، نادرست است. بدیهی است فرم معماری در ارتباط تنگاتنگ با بسیاری عوامل از جمله عملکرد و ساختار آن شکل می گیرد ولی در عین حال وسیله بیان و نمود ایده های طراحی است، در نتیجه شکل گیری معماری بر پایه سلیقه و دور از منطق، یا انتخاب و تقلید فرم ها نمی تواند نتیجه مطلوبی داشته باشد. همانگونه که تحلیل فرم ها و ایده های نهفته در معماری سنتی ایران نیز نباید منجر به تقلید و توجیه طرح از سوی دانشجویان گردد.

محمود رضا تقفی

پاییز ۱۳۹۴

پیشگفتار

تحلیل و تفسیر ما پیرامون فرم بنا است، بنابراین شاید با نظر معماران دیگران منطبق نباشد. به علاوه تجزیه و تحلیل جامع و فراگیر نیست چرا که موارد محدود به ویژگی هایی است که قابلیت بیان در قالب نمودار را داشته باشند.

کمک به فهم تاریخ معماری، بررسی شباهت های بنیادین طرح های معماری جدای از زمان آنها، شناخت راه حل های کلی برای مسایل تحول ناپذیر طراحی، و توسعه تجزیه و تحلیل به عنوان ابزاری برای فهم طراحی، اهداف این بررسی را تشکیل می دهند. نکته مهم گسترش کاربرد مثال ها به عنوان وسیله ای برای بیان نظریه ها می باشد، درک تاریخی ناشی از این گونه تحقیق، تنها می تواند با کار و کوشش به مراتب بیشتری حاصل گردد، زحمتی بیش از فراگیری دانسته های تاریخی که به نام ها و زمان ها بسته شده است. حاصل این تلاش یک واژگان طراحی است که فراتر از زمان آزموده و استنتاج شده است. به عقیده ما، پیدایش تفاهم جامعی از ایده های شکل دهنده، اصول و فرضیه هایی سازمان یافته برای طراحان مفید خواهد بود.

این کتاب به عنوان یک منبع اطلاعات تصویری روشن و دقیق از ۶۴ بنا با تجزیه و تحلیل مفصل در مورد تداوم این بناها، سلسله طرح هایی از معمارانی خاص، مجموعه ایده های شکل دهنده برای طراحی مجموعه ای از تصاویر و مرجعی برای فن تجزیه و تحلیل را عرضه می دارد. برخی از این اطلاعات در منابع دیگر طراحی قابل بررسی نیستند.

ما مدیون مرکز گرافیک، خاطر مطالعات پیشرو در هنرهای تجسمی و همکاریشان در تحقق این تحقیق می باشیم.

پیشگفتار ویرایش اول

این کتاب درباره معماری است.

به ویژه بر طرز تفکری درباره معماری متمرکز است که بیشتر به وجوه تشابه تاکید می کند تا ماهیت تفاوتها. ما نگران تداوم سنتی هستیم که گذشته را به بخشی از حال تبدیل می کند. ما طرفدار تمدید یا تجدید سبکی خاص، چه کلی و چه جزئی نیستیم بلکه امیدواریم به کمک یک آگاهانه پیشینه هایی که زمینه ها و الگوها را مشخص می کنند ایده های پایه ای را دنبال کنیم که می توانند به ایجاد فرم معماری کمک کنند.

با وجود اینکه معماری حیطه وسیعی را در بر می گیرد ما بر روی فرم بنا تمرکز کرده ایم، بنا بر این ای طرح جنبه های اجتماعی، سیاسی، اقتصادی یا فنی معماری هیچ تلاشی نمی کنیم، قلمر ایده های طراحی در حیطه فرم یا فضای معماری قرار دارد و این عرصه ایست که در این کتاب مورد کاوش قرار می گیرد.

بدیهی است که یک ایده درست معماری به مثابه ابزاری برای طراحی، الزاما به طرح خوبی منجر نمی شود چه بسا ساختمان های نامطلوبی که از ایده های شکل دهنده سرچشمه گرفته اند. بنابراین حساسیت نسبت به قابلیت الگوهای اصلی در هنگام طراحی، از اهمیت توجه به دیگر موضوعات یا به خود ساختمان نمی گاهد. اگر چه مقایسه بناهای معروف معاصر با گذشته، نمایانگر درک ایده های اصلی معماری است که به عنوان الگوهای شکل دهنده شناخته شده اند.

پیشگفتاری ویرایش دوم

موفقیت ویرایش اول نشان دهنده این بود که نیازی جدی برای دستیابی به اطلاعات مفهومی و تحلیلی در معماری وجود داشته است. تجربه دهه گذشته از ویرایش اول اثبات کرد که محتوی کتاب به عنوان ابزاری برای آموزش معماری سودمند بوده است. همچنین یک واژه نامه برای کمک به دانشجویان و معماران در تحلیل و فهم کارهای دیگران عرضه کرده و آنها را برای خلق طرحهای خود راهنمایی نموده است. این رویکرد مفید بوده و نیاز به بازنگری اطلاعات ندارد. در عوض، ویرایش دوم به ما امکان برپار کردن محتوی تحلیل ها بوسیله افزودن کارهای هفت معمار دیگر را می دهد. در ابتدا آنها برای تکمیل شانزده معمار اولیه اضافه شدند. برخی برحسب ارزش تاریخی و برخی دیگر بخاطر کمبود اطلاعات در دسترس از کارهایشان انتخاب شده اند. باقی آنها به دلیل افزایش اعتبار و ارایه کالبد معاداری در کارهایشان از هنگام انتشار ویرایش اول، انتخاب شدند. اما همگی آنها به دلیل قدرت، کیفیت و جذابیت طرحهایشان برگزیده شده اند. هدف ما ادامه این فرایند است که نشان دهیم ایده های طراحی محدود به فرهنگ و زمان خاصی نیستند. ما اطلاعات تحلیلی از دو یا چهار بنا توسط هر یک از هفت معمار جدید را در همان قالب ارایه نموده ایم.

با وجود اینکه، سعی فایده این کتاب را در یافتن اطلاعات خاصی در مورد یک معمار یا ساختمان می دانند، رهی منظر ما ارایه جامع اطلاعات هیچ بنا یا معمار خاصی نبوده است (برای مثال، تصاویر، توصیف، یا مدارک تاریخی). بجای آن، مقصود کنکاش در تعمیم پذیری ایده های طراحی بوسیله مقایسه آنها می باشد. به این منظور ما از تکنیک های نموداری که در مطالعات اولیه توسعه یافته اند استفاده نمودیم. با آنکه برخی معماران و مولفان از نمودار های این کتاب برای اطلاع رسانی آثار معماری استفاده کرده اند، نمودار های این کتاب توسط خود ما ایجاد شده اند.

هرگونه تلاشی شبیه به این کتاب، ثمره همکاری با افراد و ایده های بسیاری می باشد، اما بیش از همه مدیون یک مورد هستیم: چند سال پیش گفت و گو هایی با جورج ای. هارتمن در زمینه ایده های تاریخ و معماری داشتیم. از آن زمان تا بحال، او با شوق و علاقه همکاری و حمایتش را از ما دریغ نکرده است. جیمز ال. ناجل، لودویگ گلیسر، ویلیام ان. مرگان و ویلیام کادل هر کدام سخاوتمندانه حامی مالی تلاش های ما از طرف مرکز گراهام بوده اند. راجر کتن، رابرت هیومن و دبی بوفالین همیاری ارزشمندی در یافتن اطلاعات مورد نیاز ما داشته اند. همچنین از چند نفر در دانشکده طراحی برای همکاریشان سپاس گزاییم: ریاست دانشکده کلود ای. مک کین، وینارد هاج، منشی ها و کتابداران دانشجویان کلاس هایمان ایده های ما را تقویت و به چالش کشیده اند و ما بزرگوارانه آنها در این کتاب تشویق کرده اند. ما بسیار از آنها سپاس گذاریم.

تقدیری خاص برای ربیکا اچ. منتز و میشل ا. نیه مین که با استعدادی درخور تصاویر و اشیت آنها را کشیدند. بدون مهارت، شکیبایی و پشتکار آنها این کتاب امکانپذیر نبود.

قدردانی خاصی به خانواده هایمان داریم که ما را با ایثار، حمایت و درکشان یاری کرده اند.

از تمامی افراد دیگری که ما را در این اثر یاری داده اند سپاسگزاریم.

امیدوارم با فراهم نمودن اطلاعاتی که در این کتاب ارائه شده است شناخت مبسوطی از ایده های شکلبندی در معماری عرضه کنیم و شیوه آموزشی ای را مصور سازیم که برای دانشجویان، اساتید و دست اندرکاران مفید باشد و فن تجزیه و تحلیلی را نمایش دهیم که می تواند بر فرم معماری و تصمیمات فضایی اثر عمیقی بگذارد.

علاوه بر قدردانی های ذکر شده در پیشگفتار ویرایش اول، این افراد ما را در به وقوع پیوستن ویرایش دوم یاری رساندند: مرکز مطالعات تخصصی هنرهای تجسمی گراهام با حمایت از مطالعات پیشرو در هنرهای زیبا، که برای دومین بار از ما حمایت کردند. مرکز ون نوسترند رینهلد نیز با مشارکت در تخصیص اعتبار مالی، انجام این ویرایش را ممکن ساخت. هر دو این مراکز پژوهش ما را حمایت کردند و به تولید این طرحها یاری رساندند.

با وجود اینکه تقدیر از تمامی افرادی که در تکامل ایده های همکاری داشته اند دشوار می باشد، تلاش برخی افراد خاص شایسته تقدیر است. ما مدیون حمایت و ترویج وندی لاکر برای ایجاد ویرایش دوم هستیم. ویراستاران ون نوسترند رینهلد با اشتیاق به ما کمک کردند. یمز ال. ناس، ویکتور رینز، و مارک سایمون با تشویق ها، پیشنهادها، و نظراتشان حامی تلاش های ما بودند. پیتز هلیس و کارل راش سخاوتمندانه اطلاعات با ارزشی در مورد آثار برخی معماران در اختیار ما گذاشتند. از تمامی دست اندرکاران دانشکده طراحی برای همکاریشان تشکر می کنیم.

ما از مارا موردراک بطور خاص متشکریم که به تنهایی، با توانایی بالا، پشت کار و شکیبایی تمامی صفحات جدید را ترسیم نموده است.

در انتها، ما از تمامی دانشجویانم قدردانی می کنیم که به ما نشان دادند که مطالعه آثار گذشتگان ابزار ارزشمندی برای آموزش طراحی می باشد.

پیشگفتار ویرایش سوم

ما پیشگفتار اول و دوم را در اختیار خواننده قرار داده ایم. چرا که بسیاری از مطالب پیش گفته در فکر و کار ما باقی مانده است. رویکرد ارانه شده در درک معماری هنوز مفید بنظر می رسد و این ویرایش

دوباره به ما این فرصت را داد تا بخش تحلیل آثار را به کمک افزایش اطلاعات واقعی و تحلیلی هشت معمار (با دو اثر از هر کدام) پربارتر کنیم.

همانند ویرایش اول و دوم، ساختمانها بوسیله مجموعه ای از نمودارنمودار های تحلیلی نمایش داده شده اند که ایده های کهن الگوها را می آزمایند. هدف ما کنکاش در عمومیت ایده های طراحی بوسیله مقایسه آنها می باشد. البته ما به این موضوع واقف هستیم که تفسیر ما با معماران مورد بررسی در این کتاب ممکن است از نظر ماهیت ایده های طراحی یا روش دستیابی به آنها، متفاوت باشد. نموداربنابرین، نمودارنمودارها برداشت های شخصی ما هستند. این نمودارنمودارها موضوعاتی انتزاعی هستند که با تمرکز بر موارد مشخص شده بدست آمده اند. یک نمودارتک نمودار برای یک معمار یا ساختمان خاص ممکن است آنقدر واضح و صریح باشد که نشانگر هویت موضوع مورد نظر طراح باشد. بوسیله بررسی ساختمانها بر اساس موضوعی یکسان، می توان ارتباط توسعه یافته بین معماران و ساختمان هایشان را مشاهده نمود. همچنین درک می کنیم که معماری جلوه های متفاوتی دارد، مانند: اجتماعی، فنی، اقتصادی، فرهنگی، حقوقی و سیاسی. هر کدام از این حیطه ها می توانند بر فرم نهایی ساختمان تاثیر بگذارند همانطور که معمار یا علایق شخصی کارفرما می تواند این تاثیر را داشته باشد.

آثار ما رانی مانند برخی از نمونه های افزوده شده در این ویرایش، چون سگارد لورنر تعایل به استفاده از سگاردی غیرعادی برای انجام کارها دارند. شاید او به اندازه برخی معماران دیگر شناخته شده نیست، اما به دلایل اینکه درباره کارهایش نوشته یا تدریس نکرده است. خوشبختانه برخی نشریات در سال های اخیر تاریخ زندگی و کارهای او را ثبت کرده اند. جالب اینجاست که با وجود کاربرد زبانی کلاسیک و تعریف شده در آغاز کارش (مانند کلیسای رستاخیز)، کار بعدی او بنام کلیسای سنت جان در کلیان، زبان اولیه اش را نقض کرده است. البته شباهت هایی بین آثار اولیه و بعدی او وجود دارد که توسط نمودارهای تحلیلی نمودارشان داده شده اند. اثر او تصویری مهار شده را نشان می دهد که ساختمانی رمز آلود را پدید آورده است.

استیون هال ایده هایش را از پدیده های زیست شناسی و زمین شناسی الهام گرفته و آنها را به فضاهایی مجسمه وار و سیال تبدیل کرده است. با وجود آنکه ساختمان هایش گرایش به این زمینه ها دارد، تمایل وافر به نمایش و کنترل نور طبیعی در فضاهای داخلی ساختمان هایش دارد. مطالب بسیاری در مورد اهمیت اسکیس ها و آبرنگ های او نوشته شده و اینکه چگونه حس مورد علاقه اش را به بنا می دهد، اما علاقه دیرین او به اشکال هندسی در کارهای اخیرش هنوز قابل مشاهده است.

کارهای رافائل مونو که در این ویرایش اضافه شده، توجه شدیدی او را به سایت نشان می دهد. که نتیجه آن ساختمانی فشرده است که سایت را بطور کل می پوشاند. به کثرت این فشردگی، مونو به بافت متراکم شهری عکس العمل نشان می دهد و به موازات آن فضای داخلی متراکمی می کند. در طرف مقابل، هرزاگ و د مورن الویت را در کارهایشان به پوسته ساختمان می دهند. حتماً خواسته شان ایجاد سطحی دیدنی است که بنظر می آید فرم در آن محور شده است.

نقطه مشترک هر یک از این معماران، بدون در نظر گرفتن علایق و ملاحظاتشان، تولید فرم های تمکین دهنده قلمرو کالبدی و فضایی معماری است. معماری بدون فرم معنی ندارد و در نهایت فرم ساخته شده تداومی فراتر از جاذبه و توجه به بنا می دهد. موضوعاتی را که ما در اینجا بررسی می کنیم ممکن است جزیی از آن ملاحظات نباشد. نمودار های تحلیلی ما راهکاری برای درک ساختمان ها می باشد. این نمودارها در برخی موارد ممکن است در ایجاد واژگان صوری مفید باشند. موضوعات مورد بررسی می توانند روشی برای نظم و سازماندهی یک ایده باشند یا ممکن است راهی برای پرورش یک طراحی پیشنهاد کنند. در هر صورت ما می توانیم کارهای انجام شده را تبدیل به نمودار کنیم ولی الزاماً علت انجام آن کار را پیدا نکرده ایم.

آثار انتخاب شده در ویرایش سوم ساختاری مشابه ویرایش های گذشته دارد. صفحات جدید با نظم قبایی در بخش تحلیل ها وارد شده اند. این بخش شامل آثار ۳۱ معمار می باشد. بطور کل معماری

انتخاب شده اند که دارای اهمیت تاریخی بوده و با آثاری پر معنا در سال های اخیر خلق کرده اند. تمامی آنها نه تنها به دلیل کیفیت کارشان انتخاب شده اند، بلکه بخاطر ایجاد فرصتی برای کاوش بناها، سازماندهی شان، و انسجام ایده هایشان از طریق مقایسه برگزیده شده اند.

ما کار تحلیل برگزیده های معماری را از دهه ۱۹۷۰ آغاز کردیم که اولین بار در انتشارات دانشجویی دانشکده طراحی دانشگاه ایالتی کارولینای شمالی به چاپ رسید. عنوان آن مجلد «تحلیل پیشینه ها در معماری» بود که در سال ۱۹۷۸ منتشر شد. ون نسترند رینهلد ویرایش اول «ایده های شاخص در معماری» را در سال ۱۹۸۵ و ویرایش دوم را در سال ۱۹۹۶ منتشر کرد. هر دو ویرایش چندین بار به چاپ رسیدند و هر کدام به زبانهای ژاپنی و اسپانیایی نیز ترجمه شدند. ما همچنان مطلع شدیم که این ویرایش در کره و چین در دست ترجمه است. ویرایش دوم، جایزه بین المللی کتاب معماری را از انجمن معماری آمریکا دریافت نمود. بنا بر نظر داوران این برنامه، که کتاب های ناشران در سطح جهانی در آن حضور دارند، این کتاب فرهنگ واژگانی را برای تحلیل معماری فراهم آورده که به معماران کمک می کند تا آثار دیگران را درک کرده و به خلق ایده های بدیع کمک می کند. خواننده این اثر چه معماری تازه کار باشد و چه حرفه ای، فرهنگ واژگان وی پربار می گردد.

مؤلفان و دوام این انتشار این کتاب نشان دهنده نیازی که در معماری به این اطلاعات وجود دارد. با آغاز آشنایی ساز و سازش سوم، ما به یاد فرضیات اولیه مطالعه افتادیم: عمومیت و اهمیت ایده های طراحی فراتر از زمان و مکان با پیشرفت کار، این پیش فرض ها تقویت شدند. ایده های معماری شالوده دیگر موضوعات اعم از اجتماع، فنی، اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و سیاسی می باشد.

علاوه بر افرادی که از آنها در ویرایش اول و دوم قدردانی کرده ایم، می خواهیم برخی افراد که بطور مستقیم در این ویرایش همکاری داشته اند را معرفی کنیم. به سختی می توان از تمامی افرادی که در این کار اثرگذار بوده اند یا در در توسعه آن کوشیده اند، به اندازه کافی تشکر نمود. ما مدیون همگی آنها

هستیم حتی اگر نمی دانستند که بر این کار تاثیر داشته اند. البته لازم است به برخی افراد بطور خاص اشاره کنیم. این ویرایش بدون تلاش مارگارت کامیتز از انتشارات جان وایلی (و فرزندانش) امکان پذیر نبود. او از ما خواست تا به فکر ویرایش سوم باشیم و با تضمین اعتبار مالی از نشر جان وایلی، اینکار را ممکن ساخت. قدرت تشویق، تمجید، و پیشنهادات او حیاتی بود. دیگر کارمندان ویراستاری، بخش تولید و هنری نشر وایلی نیز روحیه همکاری داشتند. پیتز کیو، بوهلین، جیمز ال. ناگل و ویکتور ریتز ما را با توصیه ها و پیشنهادات شان راهنمایی کردند. همچنین از دانش، طراحی، کارمندان و هیات علمی، بخاطر تمایا به همکاری شان سپاس گزاریم.

همانند ویرایش های قبلی، تمامی صفحات از ترسیمات اصلی طرحها تشکیل شده اند. با وجود اینکه ما مسئول محتوای طرح ها هستیم، جیسن میلر با پشتکار، صبر و مهارت بالا، بسیاری از آنها را تفسیر کرد تا این ۳۲ صفحه جدید را بوجود آورد. ما دین خاصی به او داریم.

در نهایت، همانند دفعات قبل، از دانشجویان مان برای تقویت، به جالش کشیدن، و سوالهای مدرم شان در طی ارائه فرایندهای تحلیلی تشکر می کنیم. آنها هر روز را جالب و لذتبخش می کنند.

پیشگفتار ویرایش چهارم

نظریات ما در ویرایش های اول تا سوم همچنان پابرجا است و خوانندگان را به مرور آنها توصیه می کنیم. روش ارائه ایده های شکلبدی و تحلیل آثار دیگران هنوز روشی مفید در راستای ایجاد واژه نامه ابیرای درک معماری و ایده پردازی در طراحی معماری می باشد. این روش ابزاری فراهم می کند که کارهای معماری را فراتر از زمان و مکان به یکدیگر مرتبط می سازد. بنابراین امکان ارتقای سبک، فرهنگ و گونه معماری فراهم می گردد. و به ما یادآوری می کند که معماری چیزی فراتر از یک تصویر است.

همانند ویرایش های قبلی ما به بخش تحلیلی کتاب، تحلیل چند بنا را با هدف ارائه طرح و اطلاعات واقعی ساختمان ها اضافه نموده ایم. اطلاعات جدید شامل آثار هفت معمار با دو بنا از هر کدام می باشد. آثار جدید به شکل یکپارچه در بخش تحلیل ها در قالب فرمت قبلی وارد شده اند. نمودار های تحلیلی برداشت شخصی ما می باشند و برحسب آن برخی اطلاعات موجود در پلان، نما و مقطع بناها برای افزایش خلوص ایده حذف شده اند. هدف این خالص سازی تاکید بر موضوعات خاص بررسی شده است. گرچه ارائه اطلاعات واقعی در صفحه مجاور نمودار های تحلیلی، به خواننده کمک می کند تا ارتباط بین اطلاعات واقعی در نقشه های معماری و تفسیر ما را در قالب نمودارهای تحلیلی دریابد. قرار دادن تمامی اطلاعات تحلیلی در یک صفحه به خواننده این فرصت را می دهد تا اطلاعات بنا را در کنار هم داشته باشد. همچنین خواننده می تواند برای مقایسه راهکارهای متفاوت برخورد معماران با یک موضوع خاص، آن موضوع را در صفحات متناوب دنبال کند. همچنین خوانندگان می توانند به بخش ایده های شکل دهنده در این کتاب مراجعه کنند تا مجموعه نمودار های ساختمانها توسط معماران گوناگون را در مورد هر یک از ایده های کهن الگو مشاهده کنند.

ما به اینکه فرم ساخته شده هر معمار از توجه به عوامل متعددی (اجتماعی، فنی، اقتصادی، فرهنگی، حقوقی و سیاسی) بدست آمده، آگاه هستیم؛ که کمترین شان غرایب برنامه ریزی یا خواسته های کارفرما می باشند. از معمارانی که به این ویرایش افزوده ایم افرادی مانند برایان مک کی-لیونز می باشد که از عوامل مهم منطقه تاثیر پذیرفته است. او در معماری از مهارتهای ساختمان سازی بومی استفاده می کند و در کنار آن با شرایط جغرافیایی و اقلیمی سایت پاسخ می گوید. دیگران حتی او را «شاعر مکان» می نامند. با این وجود، اهمیت مکان از علاقه مشهود او در موضوعات فرم گونه مانند: هندسه، تناسبات، تنظیم فضا و ارتباط بین پلان و مقطع (که پیوسته در کارهای او وجود دارد) نمی کاهد.

تام کاندینگ در بسیاری موارد اشاره کرده است که منبع الهام او «منظر گسترده» بوده و آگاهانه در کارهایش به منظر اشاره می کند. همچنین او در مورد تاثیر مجسمه سازی در آغاز کار خود و تاثیری که

هنوز هم بر طرز فکر و کارش می گذارد نوشته است. بنظر می آید که تاثیر اولیه مهارت استفاده از مصالح و اهمیت سازندگی در تولید ابزارهای مکانیکی که در کارهایش یافت می شود، نقش بسزایی در طراحی اش داشته است. ولی ظاهراً در کنار علاقه او به طراحی جزییات و منظر وسیع، او به دیگر ایده های کهن الگو نیز علاقمند است.

اگر برابان مک کی - لیونز شاعر مکان است، توماس فیفر را می توان شاعر غرفه های نمایشگاهی در نظر گرفت. فیفر با استفاده از زیبایی جهانی تر از مدرنیته قرن بیستم، معماری می سازد که گاهی صلب ولی اغلب شفاف هستند. این غرفه ها ساختاری هندسی ظریفی دارند و در صورت شفافیت، بوسیله لایه های کرباس و دیوارهای مشبك، کیفیت نور را در عین حفظ منظر تغییر می دهند. سایت زودگذر این غرفه ها که معمولاً در محوطه ای کنترل شده (مانند فضای بسته) قرار می گیرند، بطور اوم داخل و خارج با تغییر شرایط اقلیمی دگرگون می شوند.

استفان بیل در دو خانه مسکونی، اطلاعات بسیاری از خانه و سایت را در مسیر ورود به نمایش در آورده است. ویلا میس یک ساختمان خطی است که حدود ۶۰ متر طول دارد و در زمینی قرار گرفته که پیش از آن یک باغ سبزی کاری در جوار یک کاخ بوده و تعدادی دیوار شاخص در آن وجود دارد. اساساً ویلا تبدیل به یک دیوار مسکونی شده که موازی طولانی ترین دیوار موجود و در فاصله معینی از آن قرار گرفته است. این ویلا با ارتفاعی مشابه دیوار موجود و در فاصله ای به اندازه عرض ویلا با آن، فضای منفی خانه را در مسیر ورودی تداعی می کند. ویلا پی نیز دارای شکل بندی خطی است، ولی در این مثال، بنای خطی شکسته می شود تا حیاط چهار ضلعی را شکل دهد. ورودی ساختمان در شکافی بین فرم خطی شکسته، در امتداد یک پل که از حیاط می گذرد و به در طرف دیگر حیاط می رسد، طراحی شده است. گرچه انتظار می رود که فرم خانه روی سطحی صاف قرار گرفته باشد، شیب این سایت به گونه ای است که هر گاه کسی از پل رد شود متوجه شیب آن می شود. بیل این حیاط را «پاسو بدون کف» می نامد.

از اکتبر ۲۰۰۹ تا پایان ژانویه ۲۰۱۰، دیوید چیپرفیلد یک نمایشگاه مفهومی از آثارش با نام «ارزش فرم» در موزه طراحی لندن برگزار کرد. او در این نمایشگاه تفاوت بین صورت و شکل را به نمایش گذاشت. به بیان او صورت پدیده ای طبیعی و بیشتر محصول پیش آمده است؛ در حالیکه شکل اشاره به نظم دارد و چیزی است که می تواند ساخته شود. در نتیجه هر چیزی که باعث برانگیختگی شود، شکل (فرم) چیزی است که ما طراحی می کنیم. چیپرفیلد خود یک فرم ساز محافظه کار است. او نه علاقه ای به ایجاد ساختمانی دارد که پیوسته ذکاوت معمار را به رخ بکشد و نه در بیان خود به آن هدف اشاره می کند. با این وجود معماری آرام او بسیار خاص است.

معماران را که به این ویرایش اضافه کرده ایم برحسب کیفیت آثارشان انتخاب شده اند و معتقدیم که ساختمان هایشان به عمق موضوعات تحلیل شده می افزایند. هر قدر هم که معماری پیچیده ای داشته باشند یا هر چند که این معماران دغدغه های متفاوتی داشته باشند، یا انگیزه و علائق ایشان هر چه که باشد، هر کدام از آنها آثاری قابل تحلیل خلق کرده اند. همانطور که قبلاً گفته شد، این فرم های ساخته شده فراتر از علائق و ملاحظات معمار خواهد ماند. ما درک می کنیم که معماران ممکن است نمودارهای تحلیلی ما را در نظر نداشته اند، اما نمودارها می توانند ویژگی های شکلی ساختمان را مطابق تفسیر ما تفسیر کنند. پس ما می توانیم نمودار فرم ساخته شده را درست کنیم در حالیکه می دانیم که این نمودارها برای ابداعی آن فرم نیست. در طی تحلیل ها ما یک سناریوی محتمل برای هر بنا ایجاد کرده ایم، که همه سارنای ممکن را.

همانطور که در پیشگفتار بیان شده است «ایده های شاخص در معماری» بطور مداوم از سال ۱۹۸۵ منتشر شده است، در ابتدا توسط ون نسترن رینهلد و پس از آن توسط جان وایلی و پسران به چاپ رسیده است. این کتاب حداقل به چهار زبان زنده دنیا ترجمه شده و در سال ۲۰۰۶ انتشارات معماری و ساختمان چین سومین ویرایش آن را به زبان چینی منتشر کرده است. دوام و موفقیت این کار نشان دهنده

و بالاخره، در طی سال‌ها دانشجویان ما و دیگر دانشکده‌ها نشان دادند که مطالعه ایده‌های شکل‌دهنده
آنگونه که در اینجا آمده، ابزاری ارزشمند در طراحی است. آنها ما را به چالش کشیدند و با سوالات و
یافته‌هایشان تمامی روزهای تدریس ما را جذاب نمودند.

راجر اچ. کلارک

مایکل پاز

ژوئن ۲۰۱۱

نیاز به این اطلاعات می‌باشد و بر مقصود اولیه برای بازگویی ایده‌های طراحی که از زمان و مکان فراتر
رفته‌اند و توجه به ساخت فرم معماری تاکید می‌کند.

علاوه بر تقدیرهای آمده در پیش‌گفتارهای قبلی، ما می‌خواهیم به برخی از افراد مرتبط با این ویرایش
بطور مستقیم اشاره کنیم. ما مدیون براین مک کی لیونز و توماس فیفر بدلیل در اختیار قرار دادن
اطلاعات دو ساختمان مسکونی شان که به این ویرایش اضافه شده‌اند هستیم. از کارمندان دفتر براین
مک کی لیونز لیزا مورسون و ساوا رستکاسکا بسیار همکاری کردند و در دفتر فیفر، استفان وارادی نیز
با ما همکاری نمود.

این ویرایش بدون تلاش مارگارت کامینز از نشر جان وایلی و پسران ممکن نبود. همانطور که گفته شد
او از ما خواست تا ویرایش چهارم را به انجام برسانیم، تمجید، تشویق، و پیشنهادها و پیشنهادهای او نقشی حیاتی
برای به ثمر رسیدن این ویرایش داشته است. ما از توجه و ارزش‌دهی او به این کتاب بسیار سپاس
گزاریم. دیگر اعضای دفتر وایلی بخاطر همکاری شان استحقاق تشکر ما را دارند. ما نمی‌توانیم که
تمامی افرادی که بر این کتاب تاثیر گذاشته‌اند یا در توسعه آن مشارکت نموده‌اند و یا مشوق ما برای
تداوم تحلیل‌ها بودند به اندازه کافی قدردانی کنیم. مشاهده کن که سال‌ها پیش چه چیزی را آغاز
کردی، جورج ای. هارتمن و جی آر. فایا امریتوس.

همانند ویرایش‌های گذشته، تمامی صفحات بر گرفته از طرح‌های اصلی می‌باشد. ما نمودارهای
تحلیلی را بر روی کاغذ پوستی و با دست آزاد انجام دادیم، بنابراین مسئول محتوی آنها هستیم. جیسین
میلر همانند ویرایش سوم، اسکیس‌ها و نمودارهای ما را به دقت تفسیر و ترسیم نمود و ۲۸ صفحه جدید
برای این ویرایش فراهم نمود. ما بخاطر دقت، تلاش، شکیبایی و مهارت‌های بالای او در ترسیم این
نمودارها و بخاطر حس انسانی او در حین کار سپاس‌گزاریم.

مقدمه

احیاء علاقه و رشد روز افزون این علاقه نسبت به تاریخ معماری و بناهای تاریخی، ضرورت تشریح رابطه بین تاریخ و طراحی می کند. مطالعه تاریخ به مفهوم دانشگاهی از لحاظ نگرش یک مکان در یک تسلسل زمانی، یا به مفهوم پژوهش محض در جهت شناخت گذشته، دانش ما را بعنوان معمار تنها به اندکی بیش از شناسایی نام ها، تاریخ ها و سبک ها محدود می کند. حال آنکه مشاهده و مقایسه مابین سبک های تاریخی و ماوراء این سطوح، در حدی که معماری بطور کامل معرفی و طبقه بندی شود باید تقویت طراحی معماری بوسیله تاریخ می گردد.

در این مطالعات، پژوهش بمنظور دستیابی به اصول نظری ماندگار، تحول ناپذیر بینش معمارانه صورت گرفته است، روش چنین تحقیقی مبتنی بر سنجش دقیق و تجزیه و تحلیل بناهاست. نتیجه مورد نظر تکامل فرضیه ای برای دستیابی به ایده های طراحی معماری می باشد.

این کتاب حاوی دو بخش است، بخش اول به تجزیه و تحلیل ۱۱۸ اثر معماری می پردازد که بصورت ترسیم های متداول پلان موقعیت، پلان طبقات و نما و نیز نمودارها ارائه شده است. بخش دوم به شناخت، معرفی و نمایش الگوهای اصلی یا ایده های شکلدهنده ای می پردازد که معماری می تواند از آنها شکل بگیرد، جالب اینجاست که الگوهای معین بودن هیچ رابطه ظاهری با مکان، در طول همان تداوم می یابند.

بناهای برگزیده نشاندهنده وسعت زمانی، عملکردها و سبک ها می باشند به همراه معماران منتخب، برخوردهای متفاوتی نسبت به معماری داشته اند البته این گزینش بواسطه قابلیت دسترسی به اطلاعات تعدیل شده است بطوریکه بعضی از معماران و بناها را شامل نلی شود چرا که اطلاعات و اسناد موجود تجزیه و تحلیل آنها را میسر نمی ساخت.

در بخش اول به جای پروژه ها، به بناهای ساخته شده اولویت داده شده و در بخش دوم، تنها پروژه هایی آورده شده اند که مثال مناسبی از یک ایده باشند. در ضمن این تحقیق محدود به آثار منفرد معماری است در حالیکه شیوه تحلیلی بکار رفته در این مجلد در مورد مجموعه های ساختمانی قابل اجرا است.

در بعضی موارد اطلاعات بدست آمده درباره بناهای برگزیده، با یکدیگر ناسازگار بودند، چنین مواقعی پس از تشخیص اختلاف ها، کوشش های ممکن جهت دستیابی به اطلاعات دقیق و صحیح انجام می پذیرفت و چنانچه امکان رسیدگی بطور کامل وجود نداشت فرضیه ای ساخته می شد، برای مثال رابرت ونوری هیچگاه پلان موقعیتی برای خانه تاکر ترسیم نکرد ولی با این حال براساس دیگر اطلاعات بدست آمده، پلان موقعیتی در این کتاب آورده شده است.

در چند مورد، بناهای خاصی با چند نام در نوشته ها معرفی شده است، مثلاً ویلارند اتر آندره پالادیو، با به نام ویلاکاپرا منسوب شده و نام دیگرش که چندان متداول نیست ویلا آن مریکو است. آن مریکو نام خانوادگی خانواده ایست که ویلا در اصل برای آنها ساخته شده بود، در این گونه موارد، بناها معرفی نام خود در متن کتاب معرفی شده اند و سایر نام ها در قسمت ضمیمه بکار رفته اند.

درباره تاریخ - اختراع - خنثی از بناها نیز اختلاف نظر وجود دارد. غالباً بدلیل عدم وجود صراحت در ثبت تاریخ و یا طولانی بودن زمان ساخت و اتمام یک بنا، تثبیت تاریخ یا سلسله تاریخ های دقیق یک بنا کار مشکلی می باشد. اهمیت زمان ساخت بخاطر جایگزینی بنا در زمینه تسلسل تاریخی است. هنگامی که این نوع ناسازگاری بین منابع پیش آمده، تاریخ انتخاب شده که بیشترین کاربرد را داشته است.

بدون شک آمیختگی معماری، انتساب بنا را به یک فرد خاص، مشکل می سازد. واضح است که ساختمان ها صرفنظر از زمان ساختشان فرآورده مشارکت یا همکاری های متعددی و حاصل تلاش

شده، در حالیکه موضوع مورد مقایسه و تحلیل بوسیله خطوط ضخیم یا سایه معرفی می شود. جدول راهنمای صفحه ع مشخصه های ترسیمی قراردادی بکار رفته در نمودارهای بخش تجزیه و تحلیل را نمایش می دهد.

مطالعه این کتاب خسته کننده نیست، چرا که بیشتر نمونه های عنوان شده نکات دقیق و ظریف ایده ها را مصور می سازند. [بنابراین حاصل کار متنوع است نه یکنواخت] به ندرت می توان شکلبندی بنایی را یافت که تجسد یک زمینه شکلی واحد در خلوص منطقی قابلیت غنی شدن بواسطه مفاد متعدد می باشد. در این کتاب، طرح های برجسته معرفی شده اند اما نباید تصور کرد که نمونه دیگری وجود ندارد.

چندین نفر می باشد ولی برای ایجاد هماهنگی در این بررسی، بناها به شخصی نسبت داده شده اند که بعنوان طراح آن شناخته می شوند؛ برای مثال نام چارلز مور بیش از شرکت هایی که سازنده هریک از بناها بوده اند آورده شده، همینطور نام رمالدو جورگلا در قبال شرکتی که او یکی از شرکایش می باشد، بکار رفته است.

در بخش اول کتاب برای نک نک بناها، پلان، نما و مقاطع با مقیاس یکسان ترسیم شده ولی تفاوت مقیاس میان هر دو ساختمان بستگی به ابعاد بنا و قطع ارائه تصور دارد. پلان های موقعیت اغلب در جهت پلان موقعیت ترسیم شده اند و آنجا که معمولاً بوده، جهت شمال نشان داده شده است.

بمنظور نمایش تحلیل بناها و ایده های شکلدهنده، در این پژوهش از مجموعه نما رهایی استفاده شده است. نمودارها ترسیماتی هستند که بطور مجرد و مختصر به معرفی ویژگی های اصلی و روابط درون ساختمان می پردازند. بدین لحاظ نمودارها بر روی خصوصیات کالبدی معینی متمرکز شده اند تا به امکان مقایسه آن خصوصیات در میان ساختمان ها، صرف نظر از سبک، نوع، عملکرد، یا زمان وجود داشته باشند. نمودارها براساس فرم سه بعدی و شکلبندی فضایی ساختمان بدست آمده اند. آنها از طریق محاسبه اطلاعات بیشتری را نسبت به آنچه بطور معمول در یک پلان، نما یا مقطع بدیدار می شود در بر میگیرند. برای تبدیل بنا به خصوصیات اصلی اش، نمودارها به علت ساده شده اند، حذف تمامی جزئیات مگر مهمترین اندیشه ها، اجزا باقیمانده را نافذ سپردنی می سازد.

تعیین مشخصه های ترسیمی^۱ برای تجزیه و تحلیل بناها ضروری می نمود تا امکان مقایسه نمودارها فراهم شود، بطور کلی خطوط ضخیم در هر نمودار، بمنظور تاکید بر موضوع مورد نظر بکار رفته اند. در بخش ایده های شکلدهنده، پلان، نما و یا مقطع بنا بمنظور تعیین موقعیت اجزا با خطوط نازک ترسیم

^۱ Graphic Standard

ترسیمات قراردادی